

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אריאל צימרמן

תובע עפר שחל, עו"ד

נגד

נתבע זאב גרליץ

בשם התובע: עו"ד עמית קרמר
הנתבע: בעצמו

פסק דין

פנסיונר הפועל מזה שנים בהתנדבות לשימור מבנים ומתקנים בעלי חשיבות היסטורית, גורס כי חברה עירונית האמורה לסברתו לדאוג להנצחה נאותה של מתקן היסטורי אינה מבצעת את תפקידה. הוא הוא שולח הודעות בדואר אלקטרוני בתפוצה רחבה, אחדות מיועדות ליו"ר הדירקטוריון, על אחרת היו"ר מכותב. הציע מנכ"ל החברה ליו"ר: התעלם מן האיש המטריד. התריס הפנסיונר מנגד ודחק ביו"ר: "אני מזמין אותך לתבוע אותי". בחר היו"ר: לתבוע. עילותיו הנטענות מגוונות – לשון הרע, פגיעה בפרטיות, ספאם, הטרדה. ברם גם אם ניתן היה להבין ללבו, בסיס משפטי לתביעתו אין, גם לא צורך בתביעה במתכונתה זו, שאין אלא להצר על כי נתבררה אמש עד תומה.

רקע

1. הנתבע, בן 75 שנים, שימש בעברו מהנדס ראשי בבית החולים בתל-השומר, שם למד לדבריו בירוקרטיה מהי וכיצד מתגברים עליה לסברתו: בנחישות. מזה עשרים שנה, כך הוא טוען (ואין חולק) הוא פועל, בהתנדבות, לשימור מבנים בעלי חשיבות לעם ולמדינה. בין היתר הוא מונה את פעילותו לשחזור המנוף ההיסטורי על שובר הגלים בנמל תל-אביב, שם השקיע מכספו הפרטי כשליש מעלויות השחזור, שימור בית הבד הטמפלרי בשרונה, רכישת מפעל היסטורי בגליל לשם הפעלתו כאתר מורשת, שיפוץ מטוס היסטורי של חברת ארקיע, ועוד. הבהיר הנתבע: "לי יש אינטרס אחד, והוא לקדם את הציונות". מובן כי אין הדברים מובאים כאן בבחינת סקירת מעלותיו של הנתבע כי אם כרקע למאבקו הנוכחי, הנחוץ להבנת תביעות שעניינן בלשון הרע.

2. וזו משימתו המרכזית הנוכחית של הנתבע: חברת אחוזות החוף בע"מ, חברה עירונית האמונה על פרויקטי בניה בתל אביב, הייתה מעורבת בפרויקט רחב היקף של בניית מתחם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

"שרונה". בשטח שנבנה מוצבת הייתה עשרות בשנים אנטנה ששימשה את "המוסד" בימיו המוקדמים לשם קבלת תשדורות מן הניכר, והיא כונתה "אנטנת המרגלים". בגדרי הפרויקט הייתה האנטנה על ספה של פירוקה ומכירתה לגרוטאות, מתאר הנתבע. הוא מגולל בכתב הגנתו ובעדותו כיצד נזדעק ופעל עם מתנדבים אחרים להעתקת האנטנה למקום סמוך לשם שימורה, בהיותה השריד היחיד לשיבת "המוסד" בקריה. הדבר הצריך שיתוף פעולה עם "אחוזות החוף" שלדעת הנתבע היה בלתי הולם. הנתבע ואחרים השלימו את הפרויקט. הם ביקשו להציב שלט שיציין את עברה של האנטנה ויכבד את מנציחיה. "אחוזות החוף" חלקה עליהם. הנתבע ומרעיו ערכו טקס להנצחת האנטנה והקימו שלט באופן עצמאי. "אחוזות החוף", כך טוען הנתבע, פירקו חיש מהר את השלט והעלימו אותו. בחמש השנים האחרונות משקיע הנתבע את עתותיו בפעולה מול אחוזות החוף להצבת שלט הולם תחתיו.

ועוד "משימה" אחת עולה מן התכתובות שבתיק: חיבור מרכז המבקרים במתחם שרונה לרשת החשמל, אף על כך עמל הנתבע, ואף כאן אינו שבע רצון מפעולתה של אחוזות החוף בענין.

3. הנתבע, לשם קידום משימותיו, שולח הודעות בדואר אלקטרוני לכמות גדולה במיוחד של גורמים, והמכונה במחוזותינו "תפוצת נאט"ו". מי שהוא גורס כי יוכל לסייע לו, דומה, זוכה להכללתו בתכתובות. לשונו, יצוין מיד, נחושה (וטוען התובע: גולשת כדי לשון הרע). כאן מחל עניינו של התובע.

4. התובע, עורך דין במקצועו, רב זכויות אף הוא. הוא מתנדב אף הוא במגוון מיזמים וגופים, ובהם כיו"ר דירקטוריון תיאטרון "הקאמרי" וכחבר הוועד המנהל של הקרן לפיתוח תל אביב. הוא שימש עד לאחרונה (מועד מדויק לא צוין), אף זאת בהתנדבות, כיו"ר דירקטוריון חברת אחוזות החוף, החברה שאותה עמל הנתבע לשכנע להציב שלט חדש והולם, כמו גם לדאוג לחיבור מרכז המבקרים בשרונה לרשת החשמל. בתפקידו זה, "זכה" התובע לקבלת חלק מן ההודעות ששלח הנתבע בדואר אלקטרוני, חלקן מופנות אליו בהיותו יו"ר אחוזות החוף, חלקן כנמען נוסף להתכתבות הנוגעות לטרוניות הנתבע באשר לפעילותיה. הודעות אלה מגדיר התובע כ"איומים" ו"השתלחיות חסרת רסן בתובע". נקדים ונאמר: לא היא.

5. כתב התביעה, שאינו מצטיין למגינת הלב בסדר וצרופותיו נערמו בבליל, כולל מספר מכתבים ששלח הנתבע לתובע כנמען עיקרי. התובע טוען כיום כי מדובר **במאות** הודעות, בפועל ניתן לזהות אך **ארבע** הודעות שנשלחו לתובע (אמנם ארוכות ומרובות צרופות), על פני כשבועיים ומחצה, בקיץ 2014. עיקר תכליתם טרוניה על כי אחוזות החוף אינה פועלת להצבת השלט, והשגה על דרך התנהלותו של מנכ"ל החברה ועובדים נוספים בחברה. שניים מן המכתבים הם פניות לתובע, שניים – צירוף התכתבויות קודמות. בנוסף מוען התובע באותה תקופה לכארבעה מכתבים מאותה תקופה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

המופנים לאחרים ועניינם בהתקנת חשמל במרכז המבקרים בשרונה. לאחר אלה באה פניה של התובע מיום 10.8.14 לנתבע, בדוא"ל, על מנת שיימנע מלפנות אליו, תוך ש"התראה נוספת לא תשלח". הנתבע השיב לתובע – עם העתקים לאחרים – כי הוא מזמין אותו לתבוע אותו. עם זאת, פניות נוספות של הנתבע לתובע לא באו, גם לא תביעה. ביום 23.12.14 ולאחר מכן בימים 10.6.15 ו-13.6.15 מוען שוב התובע לפניות של הנתבע לאחרים. שתי ההודעות האחרונות, שבאו עד כמה שניתן להבין לאחר עזיבתו את תפקידו כיו"ר ואף מוענו לתיבת הדואר שלו במשרד עורכי הדין בניהולו, הביאו את התובע שלא להדגים עוד סבלנות, הגדרתו, אלא להגיש את התביעה ולמנוע מן הנתבע את המשך פניותיו.

6. התביעה הוגשה בסמוך לאחר צירוף התובע כמכותב לשתי ההודעות האחרונות, בחודש יוני 2015. מהות אותה תביעה, המחזיקה שלושה עמודים: "לשון הרע / כספית / פגיעה בפרטיות / הטרדה / הפרת חוק התקשורת", כך נאמר בראשיתה. התובע מלין על כי הנתבע שולח לו ולשלו אנשים זה זמן "מייילים ארוכים, מייגעים ורווי השמצות". הוא עומד בפרט על עשרה ציטוטים מתוך ההודעות, הפוגעות בתובע, ואלו הן:

- א. "יו"ר אחוזות החוף העו"ד עופר שחל כתב לי: שאם אמשיך להטריד לקבל חזרה את השלט שפורק הוא יתבע אותי ב-100,000 ₪!"
- ב. "מירב הנוכלת שלא עזרו לה כל קסמיה"
- ג. "אנו המתנדבים הראנו להם מאין משתין הדג"
- ד. "נראה אותך אחר כך מנהל מולי מאבק ציבורי"
- ה. "בלגלוג גדול – משה גרליץ"
- ו. "... אני מציע לכם לא להכניס את ראשכם הקודח לדייסה העכורה ששמה אחוזות החוף היו וככה הם פועלים בהכל ותמיד"
- ז. "... אלו השקרים שמועברים ללקוח שהיא המועצה לשימור הנאלצת לאכול את הלוקשים שלכם"
- ח. "אם בכל זאת נותר בכל מעט יושר ואומץ לב אשמח"
- ט. "בברכה ובתקווה למעט יושר והגינות אפילו באחוזות החוף המומחית באי מתן תשובות, גניבת שלט הנצחה מהאנטנה ובאי מעש מתמשך"
- י. "אני מודיע לכם עכשיו שאפרק ואעלים את השלט של בית הבד ואלך למשטרה להפליל את עצמי".

7. טוען התובע לאחר הבאת אלה: יש בפניות ובאמרות הללו משום "הטרדה לכל דבר וענין", כמו גם פרסום לשון הרע, פגיעה במוניטין של התובע, "עבירה על חוק התקשורת (בזק ושידורים) הנוגע למשלוח דואר ללא הסכמת המקבלי", כמו גם גרימת נזק הכרוך בקריאת המיילים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

ובהתייחסות אליהם, תוך אובדן שעות עבודה ניכרות בתפקידו כבעל משרד עו"ד ובזבוז משאבי ציבור.

8. על רקע כל אלה באה תביעה לפיצוי התובע בסכום של 49,900 ₪ (כיצד נקבע הסכום – לא נדע, זולת שהוא "לצרכי אגרה בלבד"). התובע אף ביקש להורות לנתבע להביע התנצלותו ולהתחייב שיימנע מלפנות לתובע בעתיד, סעדים שלא שב לעמוד עליהם.

9. הנתבע, אולי שלא במפתיע, ייצג עצמו בהליך. הסוגיות המשפטיות, ניכר, אינן מענייניו. הוא עומד בתוקף על כי פעילותו נועדת כולה למטרות של שימור ולא לטובת עצמו, והוא סוקר באריכות את פעילותו ההתנדבותית לאורך השנים. הוא מטעים כי לפני שנים אחדות אף נתבקש לסייע לאחוזות החוף עצמה במאבק מול חברת החשמל, שם נחישותו הבלתי מתפשרת הובילה לחסכון כספי ניכר לאחוזות החוף, שבגינה אף מסר לו מנכ"ל החברה מר רוני איכר את תודתו. הנתבע ראה להפנות במקביל למכתבו של מר איכר לתובע, בהמשך לפניית הנתבע לתובע ולמר איכר גם יחד, מיום 20.7.14. מכתב זה נשתרבו לו לבליל ההודעות שצורפו לכתב התביעה, ובו נאמר: **"האיש ירד מהפסים ומטריד סדרתי, ממליץ להתעלם ממנו"** (המלצה שהתובע התעלם ממנה, ניתן להבין). האם הנתבע הוא עוזר ומסייע לאחוזות החוף, או שמא מטריד סדרתי, מבקש הוא כי בית המשפט יחליט. ועוד, לשיטת הנתבע, אין המדובר אלא בתביעה סחטנית, והוא מצר על כי מי שהיה יו"ר הדירקטוריון בחר לפעול בנתיב זה, ולא לפעול לפתרון הסוגיות שהעלה הנתבע ולא זכו להתייחסות לשיטתו.

10. ישיבה מקדמית בתיק זה, שהתנהל בסדר דין מהיר, התקיימה ביום 10.12.15. במהלכה עמדתי על כך שלכאורה דומה שהתובע נקט הליך בלתי מתאים: לכאורה לא הוצאת לשון הרע יש כאן, אלא פניות אליו שאם ברצונו לעוצרן בדרך של צו שיפוטי, הרי שדרך המלך היא בהגשת בקשה לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת, התסס"ב-2001, הליך שונה בתכלית מזה שהוגש. הנתבע, מצדו, הביע על אתר הסכמה להשלים את ההליך הנוכחי בהתחייבות שלא ליצור קשר עם התובע, אף לא לשלוח הודעות על אודותיו. התובע מנגד סירב ועמד על תביעתו הנוכחית, הכל כפי זכותו המלאה. ניסיון גישור בין הצדדים לא צלח אף הוא, וכך הגענו להוכחות שהתקיימו אמש.

11. הנתבע, שייצג עצמו כאמור, ויתר על חקירת התובע. ב"כ התובע מנגד חקר את הנתבע נמרצות, ומיקד שאלותיו בעניינים העולים מאליהם מהודעות הדוא"ל שצורפו לכתב התביעה. לבסוף סיכמו הצדדים. ב"כ התובע ביקש לבאר כיצד נכנסת תביעתו לגדרי שלל חוקים: חוק איסור לשון הרע, חוק הגנת הפרטיות, ואף חוק התקשורת (בזק ושירותים) על סעיפיו השונים. הנתבע, מצדו, תמה בסיכום הדברים כיצד מצא עצמו נתבע בגין פעילותו ההתנדבותית למען המדינה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

דיון

12. **דין התביעה להידחות.** זעפו של התובע מובן: מה לו להמשיך ולקבל מן הנתבע שתי הודעות, אפילו כנמען נוסף בלבד, שעה שסיים תפקידו הקודם. אף על ההודעות ב"זמן אמת" זעף. ברם רב המרחק מהודעות אלה לתביעה כספית במתכונת שבחר התובע ללכת בה. המדובר בתביעה שבסיסה באובדן סבלנותו של התובע (כך עולה מתביעתו שלו), אך המנותקת מאדנים משפטיים כלשהם. אותו "ירי לכל הכיוונים", תוך ניסיון למצוא בתכתובות הנתבע שלל עוולות אזרחיות, מדגים במקרה זה כי למעשה אין בפי התובע ולו עילה אחת תקפה לתביעתו הכספית. הנתבע מצדו אמנם לא הציג הגנה של ממש, ברם גם לא היה לו ממה להתגונן. נסקור את הדברים כסדרם, ותחילה לתובענה האחת שאפשר היה אולי להגישה, ולא הוגשה.

א. התובענה שלא הוגשה: בקשה לצו מכוח חוק מניעת הטרדה מאיימת

13. תמה התובע: הכיצד לא ייחלץ בית המשפט לסייע למי החפץ שלא לקבל עוד פניות חוזרות מאדם אחר. בעניין זה הדין ועמו בית המשפט יכולים לסייע דווקא, ברם לא בנתיב שהלך בו התובע, כי אם מכוחו של חוק מניעת הטרדה מאיימת. ככל שאדם מטריד את רעהו זכותו המלאה של המוטריד – אם יוכיח זכותו לכך לפי החוק, והנטל תדיר קל דיו – לזכות בצו שיאסור על המטריד להמשיך וליצור קשר עמו. אפילו אם המדובר במוטרד שהוא איש ציבור, דוגמת התובע בתפקידו הקודם, אין לאחר זכות מוקנית להטרידו בפניות ישירות אליו, ודאי אם נתבקש לחדול. אין חשיבות לשאלה האם הפניות פורסמו או אם הן כוללות לשון הרע, או שמא דברי שבח והלל, אם נמענם אינו חפץ בהם. פניה ישירה ואישית, בלתי רצויה, עוכרת שלוה והעלולה לחזור על עצמה, אפשר שתיאסר בצו, במקרה המתאים. ברם התביעה הנוכחית ודאי אינה משום בקשה לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת, לא מבחינה דיונית – שהיא שונה לחלוטין מתביעה בסדר דין מהיר, ולא מבחינת תוכנה. מדוע לא פסע התובע בנתיב זול, מהיר ופשוט לרוב זה – לא התחוויר, ברם לא בית המשפט ייעץ לו.

עתה אין לכך עוד רלבנטיות. הנתבע התחייב בדיון, לשאלת בית המשפט, שלא ליצור קשר כלשהו עם התובע (ומעשית אף לא עשה כן מזה זמן רב). כך ממילא הושגה תוצאה דומה לזו שיכול היה התובע להגיע אליה לו נקט הליך כאמור. אין כל צורך בהליכים נוספים אפוא. מובן גם שזכויות התובע שמורות לו אם יפתיע הנתבע ויחליט לשוב וליצור קשר.

ב. לשון הרע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

14. טוען התובע: יש באמירות הנתבע משום לשון הרע, פגיעה בשמו הטוב ובמוניטין שצבר. טענה זו אין בה ממש.

15. קושי משמעותי ראשון בבחינת הטענה הוא בכך שהתובע העתיר על בית המשפט אסופת הודעות בדואר אלקטרוני שהתובע נחשף אליהן, והכריז עליהן כמכלול כ"לשון הרע". דרך פעולה זו אינה אפשרית דיונית. ברור שעל מנת לבחון אם ביטוי הוא מלעז, יש לבחון בכללותו ובהקשרו (ע"א 9462/04 מורדוב נ' ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד ס(4) 13, 22 (2005)), ומטעם זה ממש הובא הרקע להתכתבויות בראשית פסק הדין. ברם לאחר הבנת המכלול, יש לשוב לביטוי עצמו. אם התובע אינו מפנה אליו, אין בידו להפנות את בית המשפט לערימת תכתובות ולהציע לראותן באופן כוללני כמלעיונות. כיוון שלצד הדרישה לראות בכלל פניותיו של הנתבע לשון הרע, התובע גם "הדגים" בסעיף 4 לכתב תביעתו אמירות שונות שהוא טוען כי יש בהן משום לשון הרע ביחס לתובע, הרי שלא להניח נוכח להתייחס. יוער עם זאת שקראתי אף את מכלול מכתבי הנתבע, ואף באלה לא נמצא לשון הרע בענייניו של התובע.

16. קושי שני בדרך הילוכו של התובע הוא שבתביעתו ריכז שלל אמירות (אלו שצוטטו בפסקה 6 לעיל), שלא רק לא ציין את מקורן והקשרן, אלא שרובן ככולן כלל אינן מתייחסות אליו. אחת אפשר (ואיני מחווה דעה) שמהווה לשון הרע ביחס לאדם, ברם לא התובע ("מירב הנוכלת" – אמרה ב'). חלקן אינן מטילות דופי באיש, ודאי בתובע, אלא לכל היותר ניתן לתהות האם הן מרגיזות או ראויות ("אנו המתנדבים הראנו להם מאיפה משתין הדג", וכלל האמרות ג', ד', ה', ח', י'). בין אלה לבין לשון הרע בענייניו של התובע אין דבר וחצי דבר. אחדות מטילות דופי בחברת אחוזות החוף, לא בתובע ("דייסה עכורה ששמה אחוזות החוף"; "השקרים שמועברים... הלוקשים שלכם"; "אחוזות החוף המומחית באי מתן תשובות, גניבת שלט הנצחה וגו'" – אמרות ו', ז' ו-ט'). היות התובע יו"ר התאגיד אינה הופכת אותו (או בעלי תפקיד אחרים, שלא תבעו) למושא האמרות. שאלה היא האם התאגיד עצמו יכול היה לתבוע כאן, אולם בעל תפקיד בתאגיד (ורבים כאלה מוענו להודעות) אינו יכול לתבוע את עלבון התאגיד תחתיו.

17. נותרנו עם אמירה אחת ויחידה שיש לה נגיעה לתובע: אמירתו של הנתבע, במכתב שנשלח לתובע רק כנמען נוסף, שם אמר כי התובע כתב לו שאם ימשיך להטריד לקבל חזרה את השלט הוא יתבע אותו ב-100,000 ₪. טען התובע בדיון: הנתבע לא הציג מכתב המבסס טענתו. ברם אין אלא להניח שהמדובר במכתב שהציג התובע עצמו, שהוא שלח לנתבע ביום 10.8.15 (נספח ב') ב"התראה" כי יחדל לפנות אליו, וכי דבריו מגיעים כדי "הטרדה, דיבה איום והצקה" – התראה שהמרחק בינה לבין אמירה שלפיה אם הנתבע יטריד הוא צפוי לתביעה בלשון הרע – המרחק קצר. ואפילו נניח שהתובע לא שלח לנתבע מכתב כאמור, באה תביעתו נגד הנתבע (על מחצית הסכום אמנם) והפכה את הפרסום באחת לאמת, ולמצער ל-*de minimis* מוחלט. אין אפוא באף אחת מן האמירות בהן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

נתלה התובע, גם לא באחרות, לשון הרע כלשהו על התובע. הן אינן נעימות, אפשר שבטות או מיותרות, ברם אינן לשון הרע.

18. כיוון שהדברים כה מובהקים, אזי אולי רק בבחינת למעלה מן הצורך, רצוי להזכיר מושכלות ראשונים בענייני לשון הרע. הקביעה האם פרסום מסוים עולה כדי לשון הרע היא פרי איזון עדין שעל בית המשפט והחברה לנוקטם, מול הזכות לשם טוב עומד חופש הביטוי (ראו: עניין **מורדוב**, בעמ' 26; ע"א 4534/02 **רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ**, פ"ד נח(3) 558 (2004)). עלינו לבחון לא רק את הביטוי באופן אובייקטיבי, אלא לבחון בשלב שני האם בהתאם לאיזונים החוקתיים שהם תכלית החוק, המדובר בביטוי שהחוק מטיל חבות בגינו (עניין **הרציקוביץ**, בעמ' 568). עריכת איזונים אלה מובילה לכך שביטויים רבים, אפילו הם נכנסים לכאורה בחלופות השונות של לשון הרע שבסעיף 1 לחוק, יימצאו ככאלה שחופש הביטוי פורש עליהם את כנפיו. בפרט כך כאשר המדובר בביקורת המוטחת באנשי ציבור, בגדרי פועלים הציבורי (ע"א 214/89 **אבנרי נ' שפירא**, פ"ד מג(3) 840, 863)). כל זאת, יוער, נעשה טרם שאנחנו מגיעים אפילו לבחון האם – במקרה שבלשון הרע מדובר – עומדות למפרסם הגנות כלשהן, מאלו המנויות בסעיפים 13-15 לחוק.

19. התובע, אף לשיטתו שלו, הוא מי שנשא במשרה ציבורית. דמו אינו הפקר כמובן, וזכותו אף שלא להיחשף לפניית חוזרות של גורם המטרידו. אולם לכך אין קשר לשאלות של לשון הרע. חופש הביטוי אמנם אינו חופש הביזוי, אפילו ככל שהדברים נוגעים לאיש ציבור, ברם לא במהרה ובקלות ראש יאסור בית המשפט כל ביקורת, והמדובר בעניין של מידה ושל נסיבות, הכל בהתאם למבחנים הפסיקטיים המוכרים. אמירות ביקורתיות של אדם הגורס כי חברה עירונית, שבראשות הנהלתה יושב התובע, פעלה בצורה בלתי ראויה ומכבדת בכל הקשור להנצחת מורשת היסטורית ייחודית של גורם שהוא בעל חשיבות עצומה למדינתנו – אלו יזכו לרוב לחסות בצל כנפי חופש הביטוי, גם כאן. חשוב להדגיש: אין משמעות הדבר שיש לעודד את דרך התבטאות הנתבע, או ניסיונו המוצהר להרגיז על מנת להניע את גלגלי המערכת הביורוקרטית, כך תמצית דבריו. ניתן למתן, ניתן לברור מילים ודרך פעולה. אולם בנסיבות המקרה דנן, אין מקום להתערבותו של בית המשפט. לשון הרע אין כאן אפוא.

20. והערת אגב: בכתב התביעה נטען עקב מה שאין להניח אלא כי הוא טעות סופר כי לשון הרע היא על הנתבע (סעיף 9). בפועל, אפשר שהצדק עם התובע, בהקשר צר זה. ההתכתבות העיקרית שבה אומר אדם לרעהו דברים בוטים על אחר, עד כדי שקיימת אפשרות עיונית שבית המשפט יראה אותם כלשון הרע, היא זו שצירף התובע מבלי משים לאסופת המכתבים, כאמור לעיל, ובה קבע מנכ"ל אחוזות החוף בהודעתו לתובע כי הנתבע "ירד מהפסים ומטריד סדרתי, ממליץ להתעלם ממנו" (מכתב מיום 20.7.14). מובן שאיני נוטע מסמרות או מחווה דעה כלשהי, שהרי כותב המכתב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

אינו צד להליך ונמענו (הנתבע דכאן) לא תבע. אולם דומה שיש קושי בכך שהתובע בוחר להגיש תביעה בלשון הרע, שהאמירה שהיא אולי הבוטה ביותר שבה מוכוונת נגד הנתבע דווקא.

ג. פגיעה בפרטיות

21. טוען התובע: בהודעות הדואר האלקטרוני, בפרט זו ה"ביתית", יש כדי לפגוע בפרטיותו. בתביעתו לא פירט למה כיוון, בסיכומיו טען: סעיף 2(1) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

22. סעיף 2(1) האמור אוסר על פגיעה בפרטיות אדם, ללא הסכמתו; הפרת חובה זו שבחוק (ואחרות המנויות בסעיף 2) מהווה עוולה אזרחית (סעיף 4 לחוק). הקושי: קשה לזהות את טיב הפגיעה בפרטיות במקרה דנן.

23. לביסוס טענתו התובע מבקש להיבנות מפסק דינו של חברי, כב' השופט טל חבקין, בת"ק 14-08-21594-08 ברבי נ' קרסו (8.2.15)). אם נתמזת, שם שכן החליט להטריד את שכנו כ"פעולת תגמול" על רעשים שבקעו מדירתו של הלה, ולכן עשה לו נוהג להתקשר לטלפון בביתו של יריבו בשעות הקטנות של הלילה, להמתין בדממה ולנתק. מהלך זה, נקבע, מהווה פגיעה בפרטיות. פסק דין נאה זה מקובל עליי, בכל הכבוד הראוי. ברם קשה לזהות את הדמיון בינו לבין משלוח הודעות בדואר האלקטרוני, שאין לו "בית", אינו מחייב ידיעה על דבר קיומו או פעולה על מנת להשתיקו, ואפשר אף בימינו לסננו מראש או למוחקו במהירות בדיעבד. ראוי עוד לציין כי בעניינינו מדובר במשלוח של 12 הודעות (כך עולה מן המסמכים, ועוד יפורט), רובן כאלו שבהן מוען התובע כנמען נוסף (CC), וככל הנראה מיעוטן הזעום (לא נדע, כיוון שהתובע לא פירט) לכתובת המייל ה"פרטית" של התובע.

24. פרט לאמור, הרי שדומה כי יהיה מרחיק לכת לקבוע כי משלוח מספר (לא רב אגב) של הודעות דואר ליו"ר הדירקטוריון של חברה עירונית, בניסיון להניעו לפעול בחברה שתחת פיקוח ההנהלה בראשותו, על מנת שזו תשיב שלט הנצחה שהסירה, יהווה באופן אוטומטי משום פגיעה בפרטיות. התובע התקשה להמציא פסיקה כלשהי (מעבר לזו שצויינה) שתתמוך בעמדתו.

אין בסיס אף לתביעה בעוולה זו.

ד. "הטרדה" מכוח סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

25. קובע סעיף 30 לחוק התקשורת: "המשתמש במיתקן בזק באופן שיש בו כדי לפגוע, להפחיד, להטרד, ליצור חרדה או להרגיז שלא כדין, דינו - מאסר שלוש שנים". טוען התובע בסיכומיו: המקרה מתאים לענייננו, ומכוחו חב הנתבע בכספים לתובע.

26. ארבעה קשיים עם דרך טיעון זו: **ראשית**, פסיקה לתמיכה בטענה, כזו שהובילה לחיוב כספי של אדם שפונה בהודעות בדוא"ל לאיש ציבור, ואף לא בלשון מאיימת – לא הוצגה גם בהקשר זה. **שנית**, אמנם לשון סעיף 30 הנ"ל זכתה לפרשנות תכליתית ומרחיבה כל צרכה, באופן שאיומים בטלפון ובפקסימיליה נתפשו כהפרת האיסור החוקי האמור, תוך שדגש ניתן לתוכן ההטרדה, לא רק לאופיה הטכני (רע"פ 10462/03 **הראר נ' מדינת ישראל**, פ"ד ס(2) 70 (2005), שעליה ביקש התובע להיסמך). ברם אם נתייחס לתוכן ה"הטרדה" במקרה דנן, רחוקה היא כרחוק מזרח ממערב מהטרדה מן הזן בה דן בית המשפט העליון בפרשת **הראר. שלישית**, בית המשפט לא ימחר להכריז בהכרח על כל פנייה לאיש הנושא בתפקיד ציבורי, בלשון שאינה נושאת איומים כלפיו, בניסיון – גם אם נחוש ובוטה – להניעו לדאוג לכך שהגוף שבראשו הוא עומד יבצע את תפקידו, כעל עבירה פלילית של הטרדה בהתאם להוראת סעיף 30 לחוק התקשורת. שוב, אפשר שיינתן צו למניעת הטרדה מאיימת. ברם קרימינליזציה של פניות לאנשי ציבור יש לשמור למקרים הקיצוניים המתאימים, לא ל"נדנדוד" הניתן לסינון פשוט, בידי אדם החפץ לשמר כיאות נכס צאן ברזל של מדינת ישראל. **ורביעית**, בין עבירה פלילית לבין חיוב בנזיקין קיים פער שיש לגשר עליו. המחוקק לא ראה להכריז על עבירת הטרדה האמורה כעוולה אזרחית, למרות שידע היטב לעשות כן ביחס להפרות איסורים אחרות שבחוק התקשורת (סעיף 30א(ט) וסעיף 38(ה) לחוק התקשורת, לדוגמה). טענה להפרת חובה חקוקה – אין. אם כך, את הגשר המוליך לעבר החיוב הכספי לא עלה בידי התובע לצייר.

27. בשולי הדברים יש לציין: בניסיון לשכנע מה רבה הייתה עוצמת ההטרדה, טען התובע בדיון כי הנתבע שלח עשרות ואף מאות הודעות, כעולה לכאורה מצרופות התביעה. התובע לא טרח למנותן; הנתבע לא ידע להשיב כמה שלח, והציע לתובע למנותן. נמנה אפוא אנו את מספר ההודעות, עד כמה שניתן לחלצן מגיבוב המסמכים, ונמצא כי הן לא רבות. **חמש** הודעות בלבד ניתן לאתר ששלח הנתבע לתובע: מכתב מיום 20.7.14, מכתב נוסף ממועד לא ידוע (שכן ההודעה צורפה קטועה) אך ניתן להבין כי הוא יום 10.8.14, צמד הודעות ריקות למעשה שהן העברה של התכתבויות קודמות של הנתבע עם גורמים אחרים בחברה, מימים 9.8.14 ו-10.8.14, ותשובה אחת של הנתבע ל"התראה" ששלח לו התובע, אף היא מיום 10.8.14. בנוסף, ניתן לאתר **שבע** הודעות שאליהן מוען התובע, באותה "תפוצת נאט"ו", רובן באותה תקופה ממש. יתר ההודעות, כך נחזה, צרופות להודעות קודמות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

28. הנתבע מיען אפוא את התובע לכתריסר הודעות, כך עולה מן המסמכים שצורפו. כמעט כולו, בפרק זמן של שלושה שבועות בקיץ 2014, שבמהלכו לא התקשה התובע להבליג, כך עולה מתביעתו. גם אם כמות הופכת לעתים לאיכות, לא זה המקרה (אף שחשוב להדגיש: תוצאת פסק הדין לא הייתה שונה כהוא זה גם אם היה מספר הודעות הדוא"ל גדול יותר). בפרט כך שלאחר שהתובע דרש מן הנתבע לחדול, הרי שזה חדל, זולת אותן שתי הודעות שאליהן מוען התובע בין שלל הנמענים הנוספים, לאחר כמעט שנה. "הטרדה", פלילית או אזרחית (במובן חוק התקשורת, להבדיל אולי מאשר לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת), אין בנסיבות המקרה דין.

ה. "ספאם" מכוח סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982

29. קלף נואש אחרון לתובע: פניות הנתבע הן בבחינת הודעות "ספאם", האסורות מכוח סעיף 30 לחוק התקשורת, אלו שהמחוקק החליט למונען תוך קביעת פיצוי של עד 1,000 ₪ להודעה (וכאן, לפחות, מדובר בעוולה אזרחית). נניח כאן לשאלה מדוע לא נטען הדבר בכתב התביעה כדבעי, או כיצד אמור בית המשפט לפסוק פיצוי בלא שהתובע עצמו מונה את מספר ההודעות שקיבל. ברם עצם העלאת הטענה הוא מוקשה בצורה יוצאת דופן, והדבר מדגים את חולשת התביעה.

30. "חוק הספאם" בא למנוע מסרים אלקטרוניים שנפשו של הציבור נקעה מהם. לא כל מסר: כי אם "מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת" (סעיף 30א(א) לחוק התקשורת). טוען התובע: כיוון שהנתבע מבקש שאחוזות החוף תוציא כספים מכיסה על מנת להקים את השלט לאנטנת המרגלים, הרי זה ניסיון "לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת". אין צורך להרחיב עד כמה מוקשית הטענה. בכל מקרה, מסר המופץ "באופן מסחרי" ודאי אין כאן. הנתבע אינו סוחר ואינו פועל בשם סוחרים. הוא מוציא כספים מכיסו ומשקיע מעותותיו על מנת לקדם ערכים ציוניים (ואם חפץ הוא בהכרה, כפי שהטיח בו ב"כ התובע, אין בכך כדי לגרוע). מכתביו ליו"ר חברה עירונית על מנת שזו תעשה סופסוף (כך לדידו) את תפקידה, אינם אלה שהמחוקק ראה לנגד עיניו באוסרו את הודעות ה"ספאם" המטרידות את הציבור.

סוף דבר

31. התובע והנתבע שניהם אנשי מעשה, המשקיעים מזמנם ומרצם בסיוע למטרות ציבוריות נעלות. על כך יש לברך. יש להצר רק על כך שאת תוצאות הצטלבות דרכם, קצרת המועד, בחר התובע להביא כתביעה לפתחו של בית המשפט. התובע חמל על זמנו היקר, שבזבז בעיסוק בנתבע. בהתחשב בכך שפרט למכתב התראה, מעולם לא השיב התובע לנתבע, אפשר שחשכון זמנו היה בא במחיקת הדואר, קל וחומר בחסימה אלקטרונית של פניות הנתבע אליו. התייצבות בבית המשפט,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 15-06-29898 שחל נ' גרליץ

תיק חיצוני:

השקעת עתותיו בניהול תביעת דיבה וקיום דיון הוכחות ודאי אינו חוסך בזמן, לא שלו ולא של אחרים.

32. **התביעה נדחית אפוא.** ברם בנסיבות העניין אין צו להוצאות. הנתבע, שדרכו להשגת מטרותיו החשובות לקידום שימור האתרים והמתקנים ההיסטוריים עוברת לשיטתו שלו ב"נדנד" נחוש לבעלי התפקידים השונים, ביקש להוציא את התובע משלוותו, והצליח. הוא הציע לתובע כי יתבע אותו, וזו "תהיה ההצגה הטובה ביותר בעיר". התובע תבע, ההצגה הייתה דלת עניין אך כרוכה במשאבים כספיים ובזמן, וסופם של דברים ראוי לו לנתבע הבלתי מיוצג כי יישא בהוצאותיו שלו. **אין צו להוצאות אם כן.** אין אלא לקוות כי הצדדים ישובו לעיסוקיהם הברוכים, וככל שהדברים נוגעים לנתבע – אפשר שביתר מתינות ורוגע, שלא יובילו לתביעות מיותרות נוספות דוגמת זו.

ניתן היום, ה' ניסן תשע"ו, 13 אפריל 2016, בהעדר הצדדים.

אריאל צימרמן, שופט